

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Olgy Stránské a soudců JUDr. Milana Podhrázkého a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci žalobkyně **J. N.**, zastoupené JUDr. Filipem Svobodou, advokátem se sídlem U Dermatinky 1, 150 00 Praha 5, proti žalovanému **předsedovi Okresního soudu v Mělníku**, se sídlem Krombholcova 264, 276 46 Mělník, v řízení o žalobě proti výtce žalovaného ze dne 19. 12. 2014, č. j. 70 Spr. 1220/2014,

t a k t o :

- I. Námitka věcné nepřislušnosti Krajského soudu v Praze se zamítá.**
- II. Soud žalobkyni vyzývá, aby ve lhůtě 2 týdnů od doručení tohoto usnesení odstranila vady žaloby tím, že upraví žalobní petit, popř. doplní žalobní tvrzení, tak aby žaloba odpovídala požadavkům ustanovení § 82 a násl. s. ř. s.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobkyně se žalobou koncipovanou jako žaloba podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení výtky ze dne 19. 12. 2014, č. j. 70 Spr. 1220/2014 (dále jen „výtka“), kterou jí žalovaný dal s odkazem na ustanovení § 88a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění zákona č. 185/2014 Sb. (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), a to za jednání, jež mělo spočívat v tom, že žalobkyně dne 18. 12. 2014 nerespektovala opakované pokyny informatika soudu, správkyne aplikace, zaslané emailovými zprávami, aby po pracovní době ukončila práci mj. v systému ISAS, jehož software měl být v odpoledních hodinách aktualizován, práci v systému ISAS neukončila, po ukončení programu vzdáleným přístupem ze strany informatika systém ISAS opět zapnula a pokračovala v práci, a to opakovaně, což vedlo k nemožnosti software aktualizovat mimo pracovní dobu a vedlo k nefunkčnosti informačních systému ISAS a IRES následujícího dne, nečinnosti v podstatě všech zaměstnanců soudu po dobu 3 hodin do odstranění problému, nefunkčnosti účtárny a správy soudu a k nutnosti protokolace probíhajících soudních jednání mimo systém. Žalovaný žalobkyni vytknul, že jakkoli mohla být její práce důležitá, nemohla být důležitější než práce celého soudu následující den a žalobkyně ji mohla bez problému přenést mimo systém ISAS a tam ji dokončit.

Ve svém vyjádření k podané žalobě žalovaný správní orgán (za něj soud ve smyslu § 69 s. ř. s. považuje předsedu Okresního soudu v Mělníku, nikoliv v žalobě zjevně nesprávně označenou Českou republiku – Okresní soud v Mělníku; takto ovšem správní soud může postupovat pouze za předpokladu, že žalobkyně nepřehodnotí povahu podané žaloby dle výroku II.) výslovně namítl věcnou nepřislušnost Krajského soudu v Praze. Uvedl, že výtka byla žalobkyni uložena na základě ustanovení § 88a ve spojení s ustanovením § 84 odst. 4 zákona o soudech a soudcích na základě přiměřenosti použití zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 101/2014 Sb. (dále jen „zákoník práce“) za pracovněprávní pochybení (kárné

provinění ve smyslu zákona o soudech a soudcích), jehož podstatou byl nedostatek (poklesek) v práci. Pracovněprávní pochybení soudce nelze podle žalovaného postihnout jiným způsobem než na základě přiměřeného použití zákoníku práce. S ohledem na uvedené žalovaný má za to, že věc by měla být řešena buď u obecného soudu žalovaného, nebo před kárným soudem, jímž však ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kárný zákon“) není Krajský soud v Praze.

Podle § 7 odst. 1 s. ř. s., nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení věcně příslušný krajský soud.

Podle § 7 odst. 5 s. ř. s., byl-li návrh ve věci správního soudnictví podán u soudu, který není věcně příslušný k jeho vyřízení, postoupí jej tento soud k vyřízení soudu věcně a místně příslušnému. Byla-li věc nesprávně postoupena Nejvyššímu správnímu soudu, vrátí ji Nejvyšší správní soud krajskému soudu, který ji postoupil, nebo ji postoupí krajskému soudu věcně a místně příslušnému.

Podle § 46 odst. 2 s. ř. s. soud návrh odmítne také tehdy, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. V usnesení o odmítnutí návrhu musí být navrhovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu.

Především je třeba konstatovat, že žalovaný neuplatňuje námitku věcné nepříslušnosti krajského soudu ve smyslu pravidla zakotveného v ustanovení § 7 odst. 1 s. ř. s., tj. nedomáhá se toho, že by ve věci měl rozhodovat na základě zákonné výjimky přímo Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) v pozici správního soudu. Naopak námitka směřuje k tomu, zda uplatněnou žalobu jsou příslušné vůbec řešit soudy ve správním soudnictví (i to je však otázka věcné příslušnosti soudu v širším slova smyslu). Oprávněnost takové námitky by soud vedla nikoliv k postupu podle § 7 odst. 5 s. ř. s., nýbrž k odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 2 s. ř. s. Posouzení této otázky standardně bývá součástí rozhodnutí ve věci samé, nicméně s ohledem na výslovně uplatněnou námitku věcné příslušnosti ze strany žalovaného, nejasnost této otázky v dosavadní praxi a požadavek žalovaného, aby o jeho námitce bylo rozhodnuto samostatným rozhodnutím, soud o tomto návrhu rozhodl samostatným usnesením.

Námitku věcné nepříslušnosti uplatněnou žalovaným soud považuje za nedůvodnou.

Podle § 8 odst. 2 kárného zákona jsou návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudce oprávněni podat

- a) prezident republiky proti kterémukoliv soudci,
- b) ministr spravedlnosti proti kterémukoliv soudci,
- c) předseda Nejvyššího soudu proti kterémukoliv soudci tohoto soudu a dále proti soudci soudu nižšího stupně jednajícího ve věcech patřících do pravomoci soudů, v nichž je Nejvyšší soud vrcholným soudním orgánem,
- d) předseda Nejvyššího správního soudu proti kterémukoliv soudci tohoto soudu a proti soudci soudu nižšího stupně jednajícího ve věcech patřících do pravomoci soudů, v nichž je Nejvyšší správní soud vrcholným soudním orgánem,
- e) předseda vrchního soudu proti kterémukoliv soudci příslušného vrchního soudu a dále proti soudci soudu nižšího stupně,

f) předseda krajského soudu proti kterémukoliv soudci příslušného krajského soudu a proti soudci okresního soudu,

g) předseda okresního soudu proti soudci příslušného okresního soudu a proti soudci jiného okresního soudu.

Podle § 22 odst. 1 kárného zákona může ve lhůtě 3 let od právní moci rozhodnutí senátu podle § 19 odst. 1 soudce, předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, státní zástupce nebo soudní exekutor podat návrh na obnovu kárného řízení.

V první řadě je třeba poukázat na ustanovení § 8 kárného zákona, které obsahuje taxativní výčet navrhovatelů, do jehož mezí žalobkyně nespadá; žalobkyně se ostatně ani nedomáhá zahájení kárného řízení s cílem dosáhnout kárného postihu určité osoby. Nemůže se jednat ani o návrh na obnovu kárného řízení podle § 22 odst. 1 kárného zákona, neboť ten je soudce oprávněn podat pouze proti rozhodnutí kárného senátu, jímž byl uznán vinným a jímž mu bylo uloženo kárné opatření, popř. bylo rozhodnuto o upuštění od uložení kárného opatření. Podaná žaloba však podle svého obsahu nebrojí proti rozhodnutí kárného senátu ustaveného podle kárného zákona, nýbrž proti výtce dané žalovaným jako předsedou soudu. Jiný návrh ve smyslu kárného zákona, jež by příslušelo rozhodovat NSS v pozici kárného soudu, do úvahy nepřichází. Lze jen doplnit, že i kárný senát NSS v rozhodnutí ze dne 14. 9. 2010, č. j. 13 Ks 2/2010-87, konstatoval, že výtka uložená podle § 88a zákona o soudech a soudcích není kárným opatřením uvedeným v § 88 odst. 1 kárného zákona, které může uložit kárný senát. Dodal však, že i přesto jde o disciplinární opatření uložené podle zákona o soudech a soudcích a za stejné provinění tedy již soudce v kárném řízení postihovat nelze.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) až c) s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o

a) žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen "správní orgán"),

b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu,

c) ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu.

Podle § 84 odst. 4 zákona o soudech a soudcích, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak, použijí se na pracovní vztah soudce přiměřeně ustanovení zákoníku práce a jiných pracovněprávních předpisů.

Podle § 88a zákona o soudech a soudcích může drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování orgán státní správy soudů, který je oprávněn podat návrh na zahájení kárného řízení, vyřídit tím, že je soudci, předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu vytkne, je-li to postačující.

Podle § 127 odst. 1 písm. a) zákona o soudech a soudcích předseda okresního soudu vykonává státní správu okresního soudu tím, že zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační; za tím účelem zejména stanoví počty přísedících tohoto soudu, zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky, soudními vykonavateli a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců.

Již ze samotné textace ustanovení § 88a zákona o soudech a soudcích vyplývá, že při uložení výtky nejedná předseda soudu v pozici vedoucího zaměstnance zaměstnavatele, nýbrž právě v pozici orgánu státní správy soudů, který ukládá disciplinární opatření. Aplikaci zákoníku

práce v této konkrétní otázce brání právě skutečnost, že ukládání výtky upravuje specificky § 88a zákona o soudech a soudcích jako ustanovení speciální k ustanovením zákoníku práce. Ten se v této souvislosti sice může (samozřejmě až subsidiárně) použít pro posouzení otázky, zda to které jednání soudce lze kvalifikovat jako nedostatek v práci (tj. jako zaviněné porušení pracovněprávních povinností soudce), nikoliv však jako právní základ pro udělení výtky za takové porušení povinností. Výtku podle § 88a zákona o soudech a soudcích rozhodně nelze ztotožňovat např. s pracovním posudkem ve smyslu § 314 zákoníku práce, resp. pracovním hodnocením zaměstnance zakládáním do osobního spisu vedeného podle § 312 zákoníku práce.

Žalovaný tedy v tomto případě vůči žalobkyni jednal jako správní orgán ve smyslu s. ř. s., a to v oblasti veřejné správy, kterou je i státní správa okresních soudů. Podaná žaloba tak nemůže být řešena jako pracovněprávní spor před obecnými soudy. Je třeba připomenout, že soudce je ústavním činitelem, který vykonává veřejnou moc. Funkci soudce tak nelze redukovat pouze na pracovněprávní vztah. Byť zákon o soudech a soudcích připouští v ustanovení § 84 odst. 4 podpůrnou aplikaci zákoníku práce, nic to nemění na tom, že vztah mezi předsedou soudu jako orgánem státní správy soudů a soudcem je vztahem ze své podstaty veřejnoprávním a uložení výtky je výkonem disciplinární pravomoci předsedy soudu, nikoliv jeho soukromoprávním (pracovněprávním) úkonem. V tomto směru nelze připustit ani rozlišování mezi výtkami ukládanými za drobné nedostatky v práci a výtkami ukládanými za drobné poklesky v chování. Byť by snad teoreticky bylo takto možno odlišit dvě různé kategorie prohrěšků, jedněch v oblasti nedodržování pracovněprávních povinností, druhých v oblasti narušování důstojnosti výkonu soudcovské funkce nebo ohrožování důvěry v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, prakticky takové odlišení možné není, neboť obě kategorie se mohou prolínat. Navíc nelze s ohledem na potřebu ochrany nezávislého a nestranného výkonu funkce připustit, aby přístup postihovaného soudce k soudní ochraně byl závislým na tom, jak orgán státní správy soudů zařadí konkrétní vytkaný prohrěšek.

Možnost soudní ochrany přitom výtkou postihovanému soudci musí být zajištěna, neboť písemné uložení výtky je nepochybně způsobilé negativně zasáhnout jeho právní sféru. Protože je výtka zakládána do jeho osobního spisu, bude negativně působit při jakýchkoliv personálních změnách dotýkajících se postiženého soudce, neboť bude jednou z informací zvažovaných předsedy soudů a soudcovskými radami v souvislosti s rozhodováním o žádostech o přeložení soudce, stejně jako výběrovými komisemi v případě, kdy by se daný soudce hodlal ucházet o funkci předsedy či místopředsedy soudu; nelze samozřejmě ani vyloučit negativní dopad takové výtky v případě, kdy by vůči soudci bylo později zahájeno kárné řízení pro odlišný skutek.

Na druhou stranu je Krajský soud v Praze přesvědčen, že z ustanovení § 88a zákona o soudech a soudcích nelze dovodit povinnost žalovaného vydávat výtku ve formě správního rozhodnutí podle ustanovení § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), resp. povinnost takové rozhodnutí vydávat na základě formálního správního řízení se všemi jeho nuancemi. Zákon o soudech a soudcích žádné formální požadavky na uložení výtky nemá, ať již co do podoby výtky (zákon netrvá ani na její písemné formě, výtkou tak v širším slova smyslu může být i ústní upozornění na neplnění povinností ze strany předsedy soudu, u něž by ovšem, zejména bylo-li by vysloveno neveřejně, nebylo možno důvodně tvrdit zásah do právní sféry soudce) nebo co do procesních kroků, které jejímu uložení mají předcházet. Tento postup zákon o soudech a soudcích také vyhrazuje pro prohrěšky nejnižší intenzity, z čehož také plyne, že dotčení právní sféry postiženého soudce difamačními účinky tohoto disciplinárního opatření dosahuje pouze relativně nízké intenzity. Ani materiální povaha tohoto postupu předsedy soudu tudíž nevyvolává potřebu vést o této záležitosti správní řízení. V tomto směru se Krajský soud v Praze neztotožňuje se závěrem vysloveným v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2012, č. j. 11 Ca 184/2009-47,

(nepublikován), který výtku uloženou soudci ministrem spravedlnosti považoval za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. a § 67 správního řádu. Právní úprava ukládání výtky podle přesvědčení Krajského soudu v Praze nesplňuje formální požadavky, jež lze na rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. dovodit z ustanovení § 71, § 72 a § 76 s. ř. s., a výtku jako takovou lze proto podle okolností považovat nanejvýše za zásah správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. V tomto směru lze odkázat i na závěry komentářové literatury k otázce formálních požadavků na rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. (Jemelka, L., Podhrázký, M., Vetešník, P., Zavřelová, J., Bohadlo, D. a Šuránek, P. Soudní řád správní. Komentář, C. H. Beck 2013, str. 498-500).

S ohledem na dosud chybějící veřejně dostupnou judikaturu k otázce povahy výtky podle § 88a zákona o soudech a soudcích z hlediska s. ř. s. a na odklon od právního názoru vysloveného ve zmíněném rozsudku Městského soudu v Praze soud postupoval podle § 36 odst. 1 s. ř. s. a v návaznosti na důvody shora vysvětlené žalobkyni druhým výrokem tohoto usnesení poskytl lhůtu, v níž může zvážit případnou úpravu žalobního petitu, popř. i žalobních tvrzení tak, aby odpovídala shora vyloženému právnímu závěru soudu (v tomto směru si soud dovoluje odkázat též na rozsudek NSS ze dne 8. 11. 2012, č. j. 2 As 86/2010-90, který zdůraznil potřebu zvýšené citlivosti a "procesní péče" soudu v případech nejednotné judikатурní linie týkající se povahy napadeného aktu a volby žalobního režimu, aby nedošlo k odepření spravedlnosti a významnému zásahu do zásady právní jistoty, nebo na výklad ustanovení § 36 s. ř. s. zastávaný NSS v rozsudku ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 As 9/2010-255, publikovaném pod č. 2377/2011 Sb. NSS).

Poučení: Proti výroku I. lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení tohoto usnesení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Bude-li zbytek soudního poplatku doplacen dříve než usnesení nabude právní moci, soud toto usnesení zruší (§ 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích).

Proti výroku II. je kasační stížnost nepřipustná [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.]

V Praze dne 3. dubna 2015

Olga Stránská, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Nešporová